

□ 72. CHIA CHO SỐ CÓ HAI CHỮ SỐ

A – MỤC TIÊU

Giúp HS biết thực hiện phép chia số có ba chữ số cho số có hai chữ số.

B – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

1. Trường hợp chia hết

$$672 : 21 = ?$$

a) Đặt tính

b) Tính từ trái sang phải

Lần 1 : • 67 chia 21 được 3, viết 3 ;

3 nhân 1 bằng 3, viết 3 ;

3 nhân 2 bằng 6, viết 6 ;

67 trừ 63 bằng 4, viết 4.

$$\begin{array}{r} 672 \overline{) 21} \\ \underline{63} \\ 4 \end{array}$$

149

Bài 2 : Hướng dẫn HS chọn phép tính thích hợp :

Xếp đều 240 bộ bàn ghế vào 15 phòng học : Chia 240 cho 15.

Bài giải

Số bộ bàn ghế được xếp vào mỗi phòng là :

$$240 : 15 = 16 \text{ (bộ)}$$

Đáp số : 16 bộ bàn ghế.

Bài 3 : HS nhắc lại quy tắc tìm một thừa số chưa biết ; tìm số chia chưa biết.

a) $x \times 34 = 714$

$$x = 714 : 34$$

$$x = 21$$

b) $846 : x = 18$

$$x = 846 : 18$$

$$x = 47.$$

Lần 2 : • Hạ 2 được 42 ; 42 chia 21 được 2, viết 2 ;
 2 nhân 1 bằng 2, viết 2 ;
 2 nhân 2 bằng 4, viết 4 ;
 42 trừ 42 bằng 0, viết 0.

$$\begin{array}{r} 672 \overline{) 21} \\ \underline{63} \\ 42 \\ \underline{42} \\ 0 \end{array}$$

Chú ý : GV cần giúp HS tập ước lượng tìm thương trong mỗi lần chia. Chẳng hạn :
 $67 : 21$ được 3 ; có thể lấy $6 : 2$ được 3
 $42 : 21$ được 2 ; có thể lấy $4 : 2$ được 2

2. Trường hợp chia có dư

$$779 : 18 = ?$$

a) Đặt tính

b) Tính từ trái sang phải

Lần 1 : • 77 chia 18 được 4, viết 4 ;
 4 nhân 8 bằng 32, viết 2 nhớ 3 ;
 4 nhân 1 bằng 4, thêm 3 bằng 7, viết 7 ;
 77 trừ 72 bằng 5, viết 5.

$$\begin{array}{r} 779 \overline{) 18} \\ \underline{72} \\ 5 \end{array}$$

Lần 2 : • Hạ 9, được 59 ; 59 chia 18 được 3, viết 3 ;
 3 nhân 8 bằng 24, viết 4 nhớ 2 ;
 3 nhân 1 bằng 3, thêm 2 bằng 5, viết 5 ;
 59 trừ 54 bằng 5, viết 5.

$$\begin{array}{r} 779 \overline{) 18} \\ \underline{72} \\ 59 \\ \underline{54} \\ 5 \end{array}$$

Chú ý : – GV cần giúp HS tập ước lượng tìm thương trong mỗi lần chia.
 Chẳng hạn :

$$77 : 18 = ?$$

Có thể tìm thương lớn nhất của $7 : 1 = 7$ rồi tiến hành nhân và trừ nhẩm.
 Nếu không trừ được thì giảm dần thương đó từ 7, 6, 5, đến 4 thì trừ được
 (mà số dư này phải bé hơn số chia).

– Bằng kinh nghiệm của mình, GV có thể nêu biện pháp có hiệu quả
 trong việc giúp HS tập ước lượng tìm thương trong mỗi lần chia.

$$\text{Chẳng hạn : } 77 : 18 = ?$$

Có thể làm tròn số như sau :

$$80 : 20 = 4...$$

3. Thực hành

Bài 1 : HS đặt tính rồi tính.